

Oponentní posudek

Disertační práce: E-Learning ve vzdělávání zaměstnanců
Doktorand: RNDr. Bedřich Zimola
Obor: 6208V Management a ekonomika
Školitel: prof. Ing. Zdeněk Molnár, CSc.

a) Význam disertační práce pro obor

Disertační práce se zaměřuje na oblast rozvoje lidských zdrojů a to na vzdělávání. Rozvíjí oblast obsaženou v modelu Evropské nadace pro management (EFQM) v kritériu 3 a to zejména dílčí kritérium 3b, podle kterého organizace zjišťuje, udržuje a rozvíjí znalosti a kompetence zaměstnanců prostřednictvím elektronického vzdělávání.

V teoretické části disertační práce je přehledně uvedena systematická analýza současné situace, která může být základem knižní publikace, protože do hloubky analyzuje nejen jednotlivé oblasti řešené problematiky, ale provádí také jejich kvalitní syntézu.

Z praktické části disertační práce pro obor Management a ekonomika má význam stanovení kritických faktorů úspěšné implementace eLearningového vzdělávacího programu.

b) Postup řešení problému, použité metody, splnění stanoveného cíle

Doktorand řeší komplexně problém vzdělávání a rozvoje pracovníků v organizaci prostřednictvím elektronického vzdělávání – eLearningu – a to z hlediska zodpovědnosti personálního útvaru a manažerů vzdělávání.

V teoretické části analyzuje vzdělávání a rozvoj pracovníků v organizaci z hlediska zodpovědnosti personálního útvaru a manažerů vzdělávání se zaměřením na systém eLearningového vzdělávání. Vychází přitom ze základního cyklu systematického vzdělávání pracovníků organizace a jeho analýzy. Provádí širokou analýzu eLearningu, jeho různých pojetí a použití. Důraz klade na zavádění LMS jako podstatného prvku pro úspěšnou implementaci a realizaci eLearningového vzdělávání zaměstnanců. Zabývá se rovněž dopadem tohoto vzdělávání na pracovníky a celou organizaci formou měřitelných i neměřitelných faktorů.

V praktické části jsou uvedeny cíle disertační práce. Hlavním cílem disertační práce je stanovení kritických faktorů úspěšné implementace eLearningu do systému vzdělávání zaměstnanců. Z hlavního cíle vyplývají tyto dílčí cíle:

1. Identifikace vzdělávacích potřeb zaměstnanců
2. Strukturalizace firem a zaměstnanců z pohledu vzdělávacích potřeb

3. Analýza poskytovatelů eLearningového řešení
4. Stanovení optimální eLearningové struktury
5. Analýza trendů v oblasti vzdělávání zaměstnanců

Na základě cílů disertační práce stanoví doktorand pět hypotéz.

Samotný výzkum byl prováděn formou kvalitativního výzkumu. Doktorand zkonstruoval systém otázek pro strukturovaný rozhovor. Tento strukturovaný rozhovor na základě předem připraveného scénáře prováděl sám s devíti experty zavádějícími eLearningové systém a současně analyzoval z tohoto hlediska dvě případové studie. Vycházel z pojmů úspěch organizace, měření úspěchu a podmínek dosažení úspěchu a tímto způsobem hledal faktory, které ovlivňují dosažení plánované změny, tedy přechodu od vize ke konkrétním požadavkům praxe.

Na základě provedeného kvalitativního výzkumu identifikoval celkem pět faktorů úspěšné implementace eLearningu:

- (1) Zkušenost a erudice realizačního/projektového týmu
- (2) Student – jeho chování a charakteristika
- (3) Pedagogický model
- (4) Technologická infrastruktura a aplikační software
- (5) Zakládání a řízení strategických aliancí.

V rámci výzkumu bylo všech pět hypotéz práce potvrzeno.

Doktorand splnil hlavní cíl disertační práce, tj. stanovil kritické faktory úspěšné implementace eLearningu do systému vzdělávání zaměstnanců a ověřil je formou kvalitativního výzkumu v praxi.

c) Stanovisko k výsledkům disertační práce a původního konkrétního přínosu doktoranda

Výsledky disertační práce jsou původní a zasahují do dvou vědních oborů.

Jsou přínosem k teorii a dalšímu rozvoji v oblasti pedagogiky a to stanovením kritických faktorů implementace eLearningu do vzdělávání organizace vzhledem k tomu, že eLearning se začíná uplatňovat jako podpora distančního vzdělávání na středních školách. Tyto výsledky jsou pro pedagogiku původní.

Pro obor Management a ekonomika jsou výsledky práce přínosem pro oblast rozvoje lidských zdrojů a to v oblasti vzdělávání, kde teoretické výsledky práce rozvíjejí oblast obsaženou v modelu Evropské nadace pro management (EFQM) v kritériu 3 a to zejména dílčí kritérium 3b, podle kterého organizace zjišťuje, udržuje a rozvíjí znalosti a kompetence zaměstnanců prostřednictvím elektronického vzdělávání.

Výsledky disertační práce mají nezanedbatelný přínos pro firemní praxi v oblasti identifikace vzdělávacích potřeb zaměstnanců a zejména tvorbou modelu pro zajišťování v současné době adekvátního vzdělávání formou eLearningu, kde kromě vlastního budování systému založeného na uvedeném modelu, může firma použít také jiné verze. Přínosem jsou také identifikované faktory úspěchu, kterým firma musí věnovat přiměřenou pozornost. Pro případ předejití neúspěchu jsou v práci uvedeny otázky odvozené od kritických faktorů, které mohou manažeři firmy použít při plánování i při evaluaci eLearningových programů.

d) Vyjádření k systematickosti, přehlednosti, formální úpravě a jazykové úrovni disertační práce

Disertační práce je zpracována systematicky a přehledně. Obsahuje celkem šest na sebe logicky navazujících kapitol:

1. Zdůvodnění výběru tématu a současný stav řešené problematiky
2. Hypotéza a cíle disertační práce
3. Metody použité při zpracování disertační práce
4. Výsledky výzkumu
5. Přínos práce pro vědu a praxi, celkové zhodnocení
6. Závěr

Uvedené kapitoly jsou členěny na podkapitoly a ty na odstavce, což přispívá k přehlednosti disertační práce.

Posuzovaná disertační práce má 108 stran textu a dvě přílohy – Otázky pro strukturovaný rozhovor a Otázky k zamyšlení se a evaluaci eLearningového programu. Po stránce formální disertační práce odpovídá požadavkům kladeným na tuto formu. Formální úprava práce je na úrovni.

Jazyk disertační práce je srozumitelný. V práci jsou drobné prohřešky vzhledem k českému jazyku. Často se vyskytuje rozdělené psaní slov, např. str. 28, první odstavec: nad řízený, přede vším. Přeložky na konci řádků jsou rovněž prohřeškem proti češtině. V práci schází slovník používaných termínů s jejich jednoznačným vymezením vzhledem k tomu, že práce se opírá nejen o management a ekonomiku, ale také o psychologii, pedagogiku a informační technologie.

V práci jsou v jednotlivých kapitolách kvalitní schémata, která plní svou funkci, tj. přispívají ke srozumitelnosti textu. Používané pojmy až na některé výjimky jsou v disertační práci vysvětleny. Použitá literatura je citována.

e) Vyjádření k publikacím doktoranda

Doktorand dílčí výsledky výzkumu a vývoje v oblasti teoretické i v oblasti aplikační publikoval buď sám, nebo se spoluautory. Celkem doktorand publikoval v dané oblasti disertační práce za posledních pět let 36 prací buď sám, nebo se spoluautory, z toho dvě publikace jsou skripta. Většina prací je v českém jazyce, v poslední době sedm prací v anglickém jazyce.

Tematika publikací je v časové řadě shodná s řešením problematiky disertační práce. Publikace jsou zaměřeny na oblast virtuálního vzdělávání, na informační technologie ve vzdělávání, na řešení podnikového vzdělávání, na open source ve vzdělávání, na eLearningové kurzy a jejich evaluaci, na eLearningové kurzy a procesuální management.

Příspěvky, které prezentoval na českých i mezinárodních konferencích, přinášely v dané době vždy pokrok ve zkoumané oblasti.

Řešení projektů patří bezesporu mezi významné aktivity a tím i publikační prostor doktoranda. Doktorand vedl nebo se účastnil řešení deseti projektů. V rámci mezinárodních projektů byl

institucionálním koordinátorem projektu „European Studies Programme“ (Tempus, 1997-1999), hlavním koordinátorem projektu „European Management Degree Study Programme“ (Tempus, 1998-2001), byl spoluřešitelem projektu „The Developing and Piloting of Basic On-line Training Courses“ (Leonardo da Vinci, 2000-2003), je institucionálním koordinátorem projektu „European University-Industry Network“ (Socrates/Erasmus, 2004-2007), hlavním koordinátorem projektu „University Management Training Centre“ (Tempus, 2005-2007) a jako hlavní koordinátor řeší projekt zaměřený na eLearning „Erasmus Virtual Economics and Management Studies Exchange“ (Erasmus. 2006-2008).

Drobné připomínky k disertační práci:

- Název druhé kapitoly v Obsahu není uveden správně, v textu je správný název.
- Termín znalosti a dovednosti je dosti zkreslený. Je často používán, první výskyt na str. 14 druhý odstavec zdola. Podle Pedagogického slovníku (2001) v poslední době termín znalost zahrnuje také dovednost a schopnost vykonat určitou činnost. V práci schází slovník používaných termínů s jejich přesným vymezením.
- Na str. 24 v podkapitole 1.2.6 v prvním odstavci je chybně uveden obr. 1.2.
- Na str. 40 první odstavec patří až do podkapitoly 1.3.3.
- Na str. 40 v části Synchronní výuka je termín „učebnová výuka“ – vysvětlit, o co se jedná.

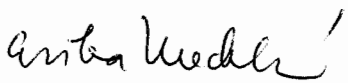
Doporučené otázky k obhajobě disertační práce:

1. Jaký obsah má pro Vás termín „eLearning“? Jaký by měl mít obsah termín eLearning pro studenta - zaměstnance podniku?
2. Mohl by existovat ještě další šestý kritický faktor úspěšné implementace eLearningu?
3. Který z kritických faktorů způsobí úplné narušení projektu?

Závěr: Disertační práce „E-Learning ve vzdělávání zaměstnanců“ je kvalitním příspěvkem k teorii řízení jakosti rozvoje lidských zdrojů a to v oblasti elektronického vzdělávání. Řeší jak teoretickou oblast, tak i aplikační praktickou oblast. Velmi významné je vymezení pěti faktorů úspěšné implementace eLearningu.

Doporučuji disertační práci doktoranda RNDr. Bedřich Zimoly „E-Learning ve vzdělávání zaměstnanců“ přijat k obhajobě. Po úspěšné obhajobě doporučuji udělit doktorandovi vědeckou hodnost Ph.D.

V Ostravě 7. prosince 2006

Prof. RNDr. Erika Mechlová, CSc.,
oponentka disertační práce